

● Kniha, kterou dcera napsala o své slavné matce, vychází u nás v překladu Evy Sgallové počtvrté, vydání z let 1959 a 1964 byla však zohavena cenzurou, což vydání z roku 1971 ještě umocnilo, takže vynechávky činily asi dvacet normostran. (Cenzurní zásahy jsme evidovali a komentovali v Listech č. 2/2003.) Nyní si konečně můžeme přečíst úplný text knihy doprovázený 31 fotografiemi a medailonem autorky. Ta se jako jediná z rodiny Curieových nezabývala přírodními vědami a nedostala Nobelovu cenu (tu získala její matka dvakrát - kromě fyziky ještě za chemii - a za fyziku ji dostal její manžel Pierre Curie a dcera Irène se svým manželem Frédéricem Joliotem-Curie). Autorka přesto dokáže jednoduše vysvětlit podstatu objevů svých rodičů a zejména přiblížit myšlenkový svět, nadšení a obětavost, s nimiž na objevech pracovali. Dovíme se o účasti mladé Marie Skłodowské na skryté obraně Poláků proti ruskému útlaku (tato složka knihy byla nejvíce postižena cenzurou) i o společenských poměrech té doby. Co se týče čistě osobního života, řídí se dcera názorem své matky, že „existuje jisté soukromí, kam nemají právo vniknout ani nejbližší bytosti“. Jen velmi jemně proto naznačuje těžké důsledky, které způsobil tisk zveřejněním matčiny intimní korespondence s kolegou, a pomíjí problém, který tím vznikl pro nobelovský výbor. Statečný postoj paní Curieové v této záležitosti může čtenář poznat z článku Suzan Quinnové *A test of courage. Marie Curie and the 1911 Nobel Prize*, který je dostupný na internetu.

Cenným doplňkem knihy je doslov jaderné fyziky Dany Drábové, který v kostce líčí historii jáchymovských dolů, z jejichž odpadu získávali Curieové materiál pro své bádání, a obsahuje naléhavé zamyšlení nad rozporným vztahem veřejnosti k jaderné energii a technickému pokroku vůbec.

Eva Curieová: Paní Curieová, z francouzštiny přeložila Eva Sgallová, Maraton, Praha 2021, 373 s.

-jn-

